

AFDELING
BESTUURSRECHTSPRAAK

Uitspraak met toepassing van artikel 8:54, eerste lid, van de Algemene wet
bestuursrecht op het hoger beroep van:

de minister voor Immigratie en Asiel (hierna: de minister),
appellant,

tegen de uitspraak van de rechtbank 's-Gravenhage, nevenzittingsplaats
Roermond, van 23 november 2010 in zaak nr. 10/10732 in het geding
tussen:

en

de minister.

Procesverloop

Bij besluit van 19 mei 2009 heeft de staatssecretaris van Justitie een aanvraag van de vreemdeling om verlenging van de geldigheidsduur van een aan hem verleende verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd afgewezen.

Bij besluit van 23 februari 2010 heeft de staatssecretaris van Justitie het daartegen door de vreemdeling gemaakte bezwaar ongegrond verklaard. Dit besluit is aangehecht.

Bij uitspraak van 23 november 2010 heeft de rechtbank het daartegen door de vreemdeling ingestelde beroep gegrond verklaard, dat besluit vernietigd en bepaald dat de minister een nieuw besluit op het gemaakte bezwaar neemt. Deze uitspraak is aangehecht.

Tegen deze uitspraak heeft de minister, thans: de minister voor Immigratie, Integratie en Asiel, hoger beroep ingesteld. Het hogerberoepsschrift is aangehecht.

De vreemdeling heeft een verweerschrift ingediend.

Vervolgens is het onderzoek gesloten.

Overwegingen

1. In de overwegingen wordt onder de minister tevens verstaan: diens rechtsvoorgangers.

2. Op het hoger beroep zijn de Vreemdelingenwet 2000 (hierna: de Vw 2000), het Vreemdelingenbesluit 2000 (hierna: het Vb 2000) en de Vreemdelingencirculaire 2000 (hierna: de Vc 2000) van toepassing, zoals die luiden tot 1 juli 2010.

2.1. Ingevolge artikel 14, tweede lid, van de Vw 2000, voor zover thans van belang, wordt een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd verleend onder beperkingen verband houdend met het doel waarvoor het verblijf is toegestaan. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen over de beperkingen regels worden gesteld.

Ingevolge artikel 18, eerste lid, aanhef en onder f, kan een aanvraag tot het verlengen van de geldigheidsduur van een verblijfsvergunning, als bedoeld in artikel 14, worden afgewezen, indien niet wordt voldaan aan de beperking waaronder de vergunning is verleend.

Ingevolge artikel 3.46, eerste lid, van het Vb 2000 kan de verblijfsvergunning voor bepaalde tijd, bedoeld in artikel 14 van de Vw 2000, onder een beperking verband houdend met het ondergaan van medische behandeling, worden verleend, indien Nederland naar het oordeel van de minister het meest aangewezen land is voor het ondergaan van een noodzakelijke medische behandeling en de financiering van die medische behandeling naar het oordeel van de minister deugdelijk is geregeld.

Volgens paragraaf B8/1.1 van de Vc 2000 kan de minister in de gevallen waarin niet wordt voldaan aan de in artikel 3.46 van het Vb 2000 vermelde vereisten, ingevolge artikel 3.4, derde lid, van het Vb 2000, een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd verband houdend met medische noodsituatie verlenen.

Volgens paragraaf B8/3.1 wordt onder medische noodsituatie verstaan: die situatie waarbij betrokkene lijdt aan een stoornis, waarvan op basis van de huidige medisch-wetenschappelijke inzichten vaststaat dat het achterwege blijven van behandeling op korte termijn zal leiden tot overlijden, invaliditeit of een andere vorm van ernstige geestelijke of lichamelijke schade. Onder "op korte termijn" wordt verstaan binnen een termijn van drie maanden.

Volgens paragraaf B8/3.2 dient de desbetreffende vreemdeling, om in aanmerking te komen voor een verblijfsvergunning in verband met deze uitzonderingsbepaling, zich in Nederland te bevinden en dient sprake te zijn van de situatie dat: (i) stopzetting van de medische behandeling een medische noodsituatie zal doen ontstaan; en (ii) de medische behandeling ter voorkoming van het ontstaan van deze noodsituatie naar verwachting langer dan één jaar zal duren; en (iii) de medische behandeling van de desbetreffende medische klachten niet kan plaatsvinden in het land van herkomst of een ander land waarheen betrokkene zich kan verwijderen. Van deze vereisten wordt in beginsel niet afgeweken op grond van omstandigheden die de feitelijke toegankelijkheid betreffen.

Volgens paragraaf B8/3.3 is de verblijfsvergunning vanwege medische noodsituatie van tijdelijke aard en wordt verleend voor de duur van de behandeling met een maximum van een jaar. Zolang de desbetreffende vreemdeling nog voldoet aan de beperking, kan de geldigheidsduur van de verblijfsvergunning steeds voor de duur van ten hoogste een jaar worden verlengd.

3. De minister klaagt in zijn enige grief – samengevat weergegeven - dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat het Bureau Medische Advisering (hierna: het BMA) aan zijn advies van 5 mei 2009 een bredere basis ten grondslag had moeten leggen dan alleen de door de behandelend psychiater van de vreemdeling aangevoerde medische informatie, bijvoorbeeld door de hulp van een extern deskundige in te schakelen of de vreemdeling op te roepen voor een eigen onderzoek, aangezien het BMA op basis van de door die behandelend psychiater verstrekte medische gegevens in een eerder advies van 16 april 2008 nog tot een medische noodsituatie heeft geconcludeerd en er thans volgens de behandelend psychiater geen aanknopingspunten zijn om dit standpunt te herzien.

Daartoe voert de minister aan dat de rechtbank de deskundigheid van de BMA-arts niet op juiste waarde heeft geschat en ten onrechte heeft aangenomen dat aanleiding bestaat om een dergelijk nader onderzoek te doen. Volgens de minister komt uit de nadere nota's van het BMA van 22 september 2009, 1 december 2009 en 2 (lees: 9) februari 2010 naar voren dat ten opzichte van de vorige advisering, op grond waarvan destijds een verblijfsvergunning is verleend, wijzigingen in de gezondheidstoestand van de vreemdeling zijn opgetreden welke tot een andere conclusie leiden.

Het oordeel van de rechtbank dat de medische situatie ten tijde van het uitbrengen van het BMA-advies van 5 mei 2009 ten opzichte van de medische situatie in 2008 niet verschilt, berust volgens de minister derhalve op een onjuiste feitelijke grondslag. Volgens de minister onderkent de rechtbank verder niet dat een onderscheid moet worden gemaakt tussen enerzijds de gevolgen van het uitblijven van een medische behandeling voor de gezondheidssituatie van de vreemdeling en anderzijds de gevolgen bij terugkeer voor de medische situatie van de vreemdeling. De BMA-arts dient alleen te beoordelen of bij het uitblijven van een medische behandeling een medische noodsituatie valt te verwachten. Hieromtrent heeft de medisch adviseur een oordeel gegeven in het BMA-advies van 5 mei 2009 en de nadien uitgebrachte nota's. De door de behandelend psychiater van de vreemdeling in zijn brief van 31 december 2009 geuite vrees dat het vooruitzicht van terugkeer naar het land van herkomst de posttraumatische stressstoornis (hierna: ptss), de psychotische verschijnselen en mogelijke depressie opnieuw zullen provoceren, betreft volgens de minister een prognose voor de situatie bij de feitelijke terugkeer. Een dergelijk waardeoordeel kan conform de Richtlijnen inzake het omgaan met medische gegevens van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot bevordering van Geneeskunst van januari 2010 (hierna: KNMG) niet door een behandelend psychiater worden gegeven. Voorts kan de BMA-arts, anders dan de rechtbank heeft geoordeeld, geen uitspraken doen over de te verwachten gevolgen bij terugkeer zelf of bij dreigende terugkeer. Deze gevolgen zijn immers speculatief van aard en voldoen reeds daarom niet aan de gestelde zorgvuldigheidsnormen, aldus de minister.

4. Het BMA heeft op 5 mei 2009 aan de minister advies uitgebracht over de medische situatie van de vreemdeling. Het BMA heeft in dit advies toegelicht dat lichamelijk geen sprake is van ziekte en geestelijk de klachten niet dermate zijn dat dit te verwachten is. De dreiging met betrekking tot zelfmoord lijkt, gezien de huidige medische situatie waarin de vreemdeling verkeert, zonder behandeling niet echt veel groter te zullen worden. De vreemdeling is er nog nooit voor opgenomen geweest en er zijn – behalve tijdens het verblijf op de detentieboot – geen zelfmoordgedachten genoemd. De psychotische verschijnselen staan eveneens niet (meer) op de voorgrond, zodat de kans op het ontstaan van een echte psychose volgens de BMA-arts niet groot is. In het verleden is gedacht aan een psychotische stoornis, maar in de laatste brief van de behandelend psychiater J.M. Persoon (hierna: Persoon) van 9 april 2009 wordt dit niet meer genoemd. Op grond van deze uiteenzetting concludeert het BMA dat bij het uitblijven van behandeling een medische noodsituatie op korte termijn niet te verwachten is.

In zijn brief van 18 juni 2009, die door de vreemdeling is overgelegd bij het indienen van de nadere gronden van zijn bezwaar, heeft Persoon – samengevat en voor zover thans van belang weergegeven – vermeld dat hij wat betreft de psychotische verschijnselen verwijst naar zijn eerdere brieven. Persoon is voorts van mening dat een medische noodsituatie op korte termijn zal ontstaan, indien de vreemdeling niet veilig aan een andere behandelaar zal worden overhandigd en de toevoer van medicijnen niet is gegarandeerd.

In de nota van 22 september 2009 heeft de BMA-arts verklaard dat

– samengevat en voor zover thans van belang weergegeven – voorafgaand aan het schrijven van het BMA-advies kennis is genomen van de eerdere brieven van Persoon van 21 november 2007, waarin deze heeft aangegeven dat mogelijk sprake is van een psychotisch proces, en van 12 maart 2008, waarin wordt gesteld dat bij de vreemdeling sprake is van ptss, waarbij angst en psychotische randverschijnselen prominent op de voorgrond staan en mogelijk sprake is van een psychotisch proces. De BMA-arts heeft geconcludeerd dat in de laatste brief van Persoon van 18 juni 2009 dus geen nieuwe medische feiten zijn genoemd. Voorts heeft de BMA-arts in deze nota opgemerkt dat, zoals ook al is vermeld in het BMA-advies van 5 mei 2009, de behandelaar geen opname indicatie heeft gesteld op grond van de aanwezige klachten, dus ook niet op grond van de ernst van de psychotische klachten.

Naar aanleiding van opmerkingen van de gemachtigde van de vreemdeling tijdens een ambtelijke hoorzitting op 29 oktober 2009 heeft de minister het BMA bij brief van 3 november 2009 verzocht om uit te leggen waarom in het eerdere advies van 16 april 2008 wel is geconcludeerd dat sprake is van een medische noodsituatie en in het advies van 5 mei 2009, op basis van dezelfde gegevens, is geconcludeerd dat daar geen sprake meer van is.

Bij nota van 1 december 2009 heeft de BMA-arts uiteengezet dat met de in de nota van 22 september 2009 gebezigde formulering "in de brief van Persoon van 18 juni 2009 zijn geen nieuwe medische feiten genoemd" slechts is bedoeld te zeggen dat alle medische feiten bekend zijn en niet dat de medische situatie van de vreemdeling in 2009 ten opzichte van de situatie in 2008 onveranderd is gebleven. In 2008 is aangegeven dat de kans op suïcide groot was en om die reden is geconcludeerd dat bij het uitblijven van een behandeling een medische noodsituatie zou kunnen ontstaan. Zoals in het BMA-advies van 5 mei 2009 en de nadere nota van 22 september 2009 is te lezen, is dit in 2009 anders ingeschat, aldus de BMA-arts.

Bij brief van 31 december 2009 heeft Persoon in reactie op de nota van het BMA van 1 december 2009 – samengevat en voor zover thans van belang samengevat – verklaard dat het moeilijk te beoordelen is of zich op dit moment geen of minder psychotische verschijnselen voordoen bij de vreemdeling, omdat hij zich in zijn huidige situatie veilig voelt. De vrees bestaat dat het vooruitzicht van een feitelijke terugkeer – maar zelfs alleen al de dreiging van een eventuele terugkeer – de ptss, de psychotische verschijnselen en mogelijke depressie opnieuw zullen provoceren.

5. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (onder meer uitspraak van 25 juli 2006 in zaak nr. 200601304/1; JV 2006/351) is een advies van het BMA een deskundigenadvies aan de minister ten behoeve van de uitoefening van zijn bevoegdheden. Volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling (uitspraak van 13 oktober 2010 in zaak nr. 201001245/1/V1; www.raadvanstate.nl) moet de minister, indien hij een BMA-advies, aan zijn besluitvorming ten grondslag legt, zich ingevolge artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb) ervan vergewissen dat dit - naar wijze van totstandkoming - zorgvuldig en - naar inhoud - inzichtelijk en concludent is.

6. Er bestaat geen grond voor het oordeel dat het BMA-advies van 5 mei 2009, voor zover daarin is vermeld dat als gevolg van het uitblijven van behandeling geen medische noodsituatie op korte termijn is te verwachten, niet op een deugdelijke, inzichtelijke, volledige en consistente wijze is opgesteld. Uit het BMA-advies blijkt dat de opsteller daarvan gebruik heeft gemaakt van de tijdens de besluitvorming overgelegde informatie van Persoon over de medische situatie van de vreemdeling. Het BMA en Persoon zijn bij het beoordelen van de psychische toestand van de vreemdeling derhalve van dezelfde gegevens uitgegaan. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (onder meer bij uitspraak van 20 november 2003 in zaak nr. 200304889/1, JV 2004/39), betekent het tussen hen bestaande verschil van inzicht over de uit die gegevens te trekken conclusies op zichzelf niet dat het door het BMA verrichte onderzoek onzorgvuldig is geweest. Dit in aanmerking genomen en nu het BMA in antwoord op de vraag of een medische noodsituatie op korte termijn dreigt, gemotiveerd heeft geconcludeerd dat dit niet het geval is, heeft de minister mogen uitgaan van de juistheid van het BMA-advies van 5 mei 2009. Daarbij is mede in aanmerking genomen dat, zoals de minister terecht heeft opgemerkt, de medische situatie van de vreemdeling ten opzichte van die in 2008 is gewijzigd, zodat de rechtbank derhalve ten onrechte heeft geoordeeld dat onvoldoende inzichtelijk is waarom de arts van het BMA ten tijde van het uitbrengen van zijn advies geen medische noodsituatie verwacht. Voor een nader onderzoek als bedoeld door de rechtbank, heeft de arts van het BMA dan ook terecht geen aanleiding gezien.

De grief slaagt reeds hierom.

7. Het hoger beroep is kennelijk gegrond. De aangevallen uitspraak dient te worden vernietigd. Doende hetgeen de rechtbank zou behoren te doen, zal het besluit van 23 februari 2010 worden getoetst in het licht van de daartegen bij de rechtbank voorgedragen beroepsgronden, voor zover die, gelet op hetgeen hiervoor is overwogen, nog bespreking hoeven.

8. Bij de rechtbank heeft de vreemdeling, samengevat weergegeven en voor zover thans van belang, naar voren gebracht dat het BMA ten onrechte geen standpunt heeft ingenomen over de noodzaak van een veilige behandelomgeving en dat de minister ten onrechte niet is ingegaan op zijn betoog dat het BMA in het advies van 5 mei 2009 heeft aangegeven dat in de Democratische Republiek Congo (hierna: DRC) onvoldoende therapiemogelijkheden zijn en dat de toevoer van medicatie niet goed gegarandeerd is en gedurende langere periodes onderbroken kan zijn, terwijl dit in het kader van de belangenafweging, als bedoeld in artikel 4:84 van de Awb wel degelijk van belang is.

8.1. Uit hetgeen hiervoor onder 6 is overwogen volgt dat de minister op grond van het door het BMA uitgebrachte advies ervan heeft mogen uitgaan dat het uitblijven van een medische behandeling niet zal leiden tot een medische noodsituatie op korte termijn. Reeds hierom konden de vragen of behandelmogelijkheden in de DRC voldoende zijn, de medicatievoorziening aldaar gegarandeerd is en of in het land van herkomst een zodanige veilige behandelomgeving aanwezig is dat een behandeling van de vreemdeling

aldaar effectief is, blijven rusten.

De beroepsgronden falen.

9. De vreemdeling heeft verder aangevoerd dat zijn uitzetting naar zijn land van herkomst, gelet op zijn medische situatie, in strijd is met artikel 3 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna: het EVRM) omdat daar onvoldoende behandel mogelijkheden aanwezig zijn.

9.1. Uit vaste jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (hierna: het EHRM) (onder meer het arrest van 27 mei 2008 in zaak nr. 26565/05, www.echr.coe.int/echr) volgt dat uitzetting in verband met de medische toestand van de uit te zetten persoon, onder uitzonderlijke omstandigheden en wegens dwingende redenen van humanitaire aard, bij gebrek aan medische voorzieningen en sociale opvang in het land, waarnaar wordt uitgezet, kan leiden tot schending van artikel 3 van het EVRM. Van uitzonderlijke omstandigheden kan blijken uit de jurisprudentie slechts sprake zijn, indien de desbetreffende vreemdeling lijdt aan een ziekte in een vergevorderd en direct levensbedreigend stadium.

9.2. De vreemdeling heeft niet met medische verklaringen of anderszins aangetoond dat de ziekte waaraan hij lijdt zich in een stadium als hiervoor bedoeld bevindt. Dit kan evenmin worden afgeleid uit het advies van het BMA. Uit de jurisprudentie van het EHRM kan niet worden afgeleid dat speculaties over mogelijke toekomstige belemmeringen van de toegang tot de noodzakelijke zorg van de vreemdeling mede betrokken moeten worden. In dit verband kan worden gewezen op de overwegingen 47 en 50 van voormeld arrest van 27 mei 2008 en de overwegingen 38 en 39 van het arrest van het EHRM van 6 februari 2001 in zaak nr. 44599/98 (www.echr.coe.int/echr). Uit het voorgaande volgt dat geen sprake is van uitzonderlijke omstandigheden als bedoeld in de jurisprudentie van het EHRM, zodat de minister zich terecht op het standpunt heeft gesteld dat het beroep van de vreemdeling op artikel 3 van het EVRM niet kan slagen.

De beroepsgrond faalt.

10. Het beroep is ongegrond.

11. Voor een proceskostenveroordeling bestaat geen aanleiding.

Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

Recht doende in naam der Koningin:

- I. verklaart het hoger beroep gegrond;
- II. vernietigt de uitspraak van de rechtbank 's-Gravenhage, nevenzittingsplaats Roermond, van 23 november 2010 in zaak nr. 10/10732;
- III. verklaart het door de vreemdeling bij de rechtbank in die zaak ingestelde beroep ongegrond.

Aldus vastgesteld door mr. H.G. Lubberdink, voorzitter, en mr. M.G.J. Parkins-de Vin en mr. R. van der Spoel, leden, in tegenwoordigheid van mr. C.E.C.M. van Roosmalen, ambtenaar van staat.

w.g. Lubberdink
voorzitter

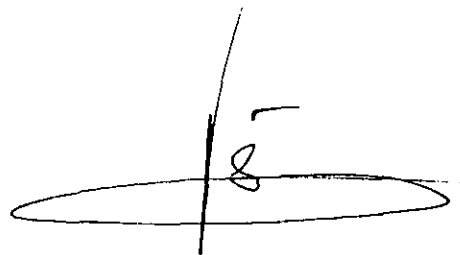
w.g. Van Roosmalen
ambtenaar van staat

Uitgesproken in het openbaar op 4 oktober 2012

53.

Verzonden: 4 oktober 2012

Voor eensluidend afschrift,
de secretaris van de Raad van State,

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'V' and 'S' intertwined, with a horizontal line extending to the right.

mr. H.H.C. Visser